Europski parlament
2024-2029

USVOJENI TEKSTOVI

P10_TA(2025)0086

Razrješnica za 2023.: Opći proračun EU-a – Europska služba za vanjsko djelovanje

1. Odluka Europskog parlamenta od 7. svibnja 2025. o razrješnici za izvršenje općeg proračuna Europske unije za financijsku godinu 2023., dio X. – Europska služba za vanjsko djelovanje (2024/2024(DEC))

Europski parlament,

– uzimajući u obzir opći proračun Europske unije za financijsku godinu 2023.[1],

– uzimajući u obzir konsolidiranu godišnju računovodstvenu dokumentaciju Europske unije za financijsku godinu 2023. (COM(2024)0272 – C10-0072/2024)[2],

– uzimajući u obzir godišnje izvješće o radu Europske službe za vanjsko djelovanje za 2023. i njegovo izvješće o proračunskom i financijskom upravljanju za 2023.,

– uzimajući u obzir godišnje izvješće Revizorskog suda o izvršenju proračuna za financijsku godinu 2023., s odgovorima institucija[3],

– uzimajući u obzir izjavu o jamstvu[4] u pogledu pouzdanosti računovodstvene dokumentacije te zakonitosti i pravilnosti temeljnih transakcija, koju je u skladu s člankom 287. Ugovora o funkcioniranju Europske unije Revizorski sud podnio za financijsku godinu 2023.,

---

1 SL L 58, 23.2.2023., str. 1., ELI: http://data.europa.eu/eli/budget/2023/1/oj.
2 SL C, C/2024/5462, 10.10.2024., ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2024/5462/oj.
3 SL C, C/2024/5882, 9.10.2024., ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2024/5882/oj.
4 SL C, C/2024/6041, 10.10.2024., ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2024/6041/oj.

– uzimajući u obzir članak 314. stavak 10. te članke 317., 318. i 319. Ugovora o funkcioniranju Europske unije,

– uzimajući u obzir Uredbu (EU, Euratom) 2018/1046 Europskog parlamenta i Vijeća od 18. srpnja 2018. o financijskim pravilima koja se primjenjuju na opći proračun Unije, o izmjeni uredaba (EU) br. 1296/2013, (EU) br. 1301/2013, (EU) br. 1303/2013, (EU) br. 1304/2013, (EU) br. 1309/2013, (EU) br. 1316/2013, (EU) br. 223/2014, (EU) br. 283/2014 i Odluke br. 541/2014/EU te o stavljanju izvan snage Uredbe (EU, Euratom) br. 966/2012[5], a posebno njezine članke 59., 118. i od 260. do 263.,

– uzimajući u obzir Uredbu (EU, Euratom) 2024/2509 Europskog parlamenta i Vijeća od 23. rujna 2024. o financijskim pravilima koja se primjenjuju na opći proračun Unije[6], a posebno njezine članke 59., 118., 266. i od 266. do 269.,

– uzimajući u obzir Odluku Vijeća 2010/427/EU od 26. srpnja 2010. o utvrđivanju ustroja i rada Europske službe za vanjsko djelovanje[7], a posebno njezin članak 8.,

– uzimajući u obzir članak 102. Poslovnika i Prilog V. Poslovniku,

– uzimajući u obzir mišljenje Odbora za vanjske poslove,

– uzimajući u obzir izvješće Odbora za proračunski nadzor (A10-0069/2025),

1. daje razrješnicu Visokoj predstavnici Unije za vanjske poslove i sigurnosnu politiku za izvršenje proračuna Europske službe za vanjsko djelovanje za financijsku godinu 2023.;

2. iznosi svoje primjedbe u Rezoluciji u nastavku;

3. nalaže svojoj predsjednici da ovu Odluku i Rezoluciju, koja je njezin sastavni dio, proslijedi Europskoj službi za vanjsko djelovanje, Vijeću, Komisiji i Revizorskom sudu kao i Europskom ombudsmanu i Europskom nadzorniku za zaštitu podataka te da ih da na objavljivanje u *Službenom listu Europske unije* (serija L).

---

5 SL L 193, 30.7.2018., str. 1., ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2018/1046/oj.

6 SL L, 2024/2509, 26.9.2024., ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2024/2509/oj.

7 SL L 201, 3.8.2010., str. 30., ELI: http://data.europa.eu/eli/dec/2010/427/oj.

2. Rezolucija Europskog parlamenta od 7. svibnja 2025. s primjedbama koje su sastavni dio Odluke o razrješnici za izvršenje općeg proračuna Europske unije za financijsku godinu 2023., dio X. – Europska služba za vanjsko djelovanje (2024/2024(DEC))

Europski parlament,

– uzimajući u obzir svoju Odluku o razrješnici za izvršenje općeg proračuna Europske unije za financijsku godinu 2023., dio X. – Europska služba za vanjsko djelovanje,

– uzimajući u obzir članak 102. Poslovnika i Prilog V. Poslovniku,

– uzimajući u obzir mišljenje Odbora za vanjske poslove,

– uzimajući u obzir izvješće Odbora za proračunski nadzor (A10-0069/2025),

A. budući da u kontekstu postupka davanja razrješnice tijelo nadležno za davanje razrješnice želi istaknuti da je posebno važno nastaviti jačati demokratski legitimitet institucija Unije većom transparentnošću i odgovornošću te uvođenjem koncepta izrade proračuna utemeljenog na uspješnosti i dobrog upravljanja ljudskim resursima;

B. budući da je Europska služba za vanjsko djelovanje (ESVD) odgovorna za upravljanje administrativnim rashodima svojeg sjedišta u Bruxellesu te za mrežu koju čine 144 delegacije i ureda Unije;

C. budući da je nizom sporazuma o razini usluge odgovornost ESVD-a proširena na administrativno upravljanje osobljem Komisije u delegacijama;

D. budući da je uloga delegacija predstavljanje Unije i njezinih građana diljem svijeta izgradnjom mreža i partnerstava, kao i promicanje vrijednosti Unije;

E. budući da je posebnost ESVD-a u njegovoj naravi i načinu nastanka jer je nastao spajanjem osoblja iz bivših odjela za vanjske odnose Vijeća i Komisije koje su činili diplomati iz država članica;

F. budući da u skladu s unutarnjim pravilima ESVD-a njegov glavni tajnik izvršava funkciju dužnosnika za ovjeravanje na osnovi delegiranja, a glavni direktor za upravljanje resursima ima ulogu glavnog dužnosnika za ovjeravanje na osnovi daljnjeg delegiranja ovlasti;

G. budući da, u odnosu na osoblje ESVD-a, ovlasti koje su Pravilnikom o osoblju dodijeljene tijelu za imenovanje izvršava potpredsjednica Komisije / Visoka predstavnica Unije za vanjske poslove i sigurnosnu

politiku(„potpredsjednica Komisije / Visoka predstavnica”);

H. budući da je izvršenje proračuna uređeno Financijskom uredbom i unutarnjim pravilima o izvršenju proračuna ESVD-a;

1. konstatira da je proračun ESVD-a obuhvaćen naslovom 7. VFO-a „Europska javna uprava”, koji je 2023. iznosio 12,3 milijarde EUR (što čini 6,4 % ukupnog proračuna Unije); konstatira da proračun ESVD-a od približno 1,1 milijarde EUR čini 9,2 % ukupnih administrativnih rashoda Unije;

2. konstatira da je Revizorski sud u godišnjem izvješću za financijsku godinu 2023. ispitao uzorak od 70 transakcija u području „Uprava”, 10 više nego što ih je ispitano 2022.; nadalje prima na znanje da Revizorski sud navodi da administrativni rashodi obuhvaćaju rashode za ljudske resurse, uključujući rashode za mirovine, koji su 2023. činili oko 70 % ukupnih administrativnih rashoda, te rashode za zgrade, opremu, energiju, komunikacije i informacijsku tehnologiju, kao i da njegov dugogodišnji rad upućuje na to da je ta potrošnja općenito niskorizična;

3. konstatira da je 21 (30 %) od 70 transakcija sadržavala pogreške, ali da Revizorski sud, na temelju pet kvantificiranih pogrešaka, procjenjuje da je stopa pogreške ispod praga značajnosti;

4. sa zabrinutošću prima na znanje da je Revizorski sud u svojem godišnjem izvješću za financijsku godinu 2023. utvrdio jednu mjerljivu pogrešku u jednom od 13 ispitanih plaćanja i iznio šest nemjerljivih nalaza o ESVD-u; prima na znanje da se spomenuta mjerljiva pogreška odnosi na nepostojanje valjanog postupka javne nabave prije potpisivanja ugovora o najmu za jednu delegaciju Unije; prima na znanje da je ESVD 2023. poduzeo mjere za uklanjanje dviju mjerljivih pogrešaka koje je Revizorski sud utvrdio u svojem godišnjem izvješću za 2022. te je poduzeo mjere za izbjegavanje takvih problema u budućnosti;

Upravljanje proračunom i financijama

5. konstatira da je konačni proračun ESVD-a za 2023. iznosio 821 900 280 EUR, što je povećanje od 4,45 % u odnosu na 2022.; prima na znanje da je ESVD na raspolaganju imao i iznos od 259,7 milijuna EUR (uključujući namjenske prihode i prenesene iznose) od Komisije za pokrivanje administrativnih troškova osoblja Komisije koje je zaposleno u delegacijama Unije; nadalje prima na znanje da je ESVD primio dodatne fiksne doprinose za pokrivanje zajedničkih troškova osoblja Europskog razvojnog fonda u delegacijama i zajedničkim prostorima, kao i druge iznose u okviru sporazuma o dijeljenju prostora i ostalih dogovora; prima na znanje da su ukupna proračunska sredstva kojima je ESVD raspolagao 2023. iznosila 1198,2 milijuna EUR (odobrena sredstva za preuzimanje obveza), što je povećanje od 4,8 % u odnosu na prethodnu godinu;

6. prima na znanje da je 2023. stopa izvršenja proračuna za odobrena sredstva za preuzimanje obveza iznosila 100 %, dok je stopa izvršenja za plaćanja iznosila 91,9 % u usporedbi s 90,6 % 2022.; prima na znanje da je prosječno vrijeme plaćanja iznosilo 13,57 dana, no primjećuje da je 8,63 % ukupnog iznosa plaćeno sa zakašnjenjem, što je 2023. dovelo do plaćanja zateznih kamata u iznosu od 50 253,91 EUR; potiče ESVD da na vrijeme ispunjava svoje obveze; zahtijeva od ESVD-a da nastavi ulagati napore u povećanje učestalosti elektroničkog plaćanja i digitalizaciju radnih postupaka, posebno u delegacijama;

7. prima na znanje da je ESVD obavijestio proračunsko tijelo o dvama proračunskim prijenosima u skladu s člankom 29. stavkom 1. Financijske uredbe te da je izvršio 11 samostalnih prijenosa u skladu s člankom 29. stavkom 4. u ukupnoj vrijednosti od 55,7 milijuna EUR; prima na znanje da je glavna svrha prijenosa bila povećanje proračunske linije 3 0 0 3 za zgrade i povezane troškove u delegacijama za 18,97 milijuna EUR i proračunske linije 3 0 0 1 za vanjsko osoblje i vanjske usluge u delegacijama za 5,6 milijuna EUR; prima na znanje da je nakon prijenosa konačni proračun za sjedište ESVD-a iznosio 327,8 milijuna EUR, a konačni proračun za delegacije 494,1 milijun EUR;

8. prima na znanje da se ESVD 2023. suočavao sa sve većim političkim i financijskim izazovima, kao i izazovima u pogledu ljudskih prava i vladavine prava; prima na znanje da su 2023. ruska ratna agresija na Ukrajinu i njezine geopolitičke posljedice i dalje bile od ključne važnosti, što je dovelo do toga da ESVD osigura široku potporu Ukrajini, izvrši pritisak na Rusiju i nastavi s globalnim aktivnostima kako bi se ublažile šire posljedice rata, uključujući provedbu akcijskog plana o geopolitičkim posljedicama ruske agresije na Ukrajinu; prepoznaje ulogu ESVD-a u prikupljanju dokaza protiv medijskih kuća i pojedinaca koji djeluju pod pokroviteljstvom ruske države i kojima je EU nametnuo sankcije te koji su uključeni u širenje dezinformacija i manipuliranje informacijama u cilju opravdavanja ruske ratne agresije; ističe da je potrebno osigurati odgovarajuća sredstva za Odjel za stratešku komunikaciju i predviđanja ESVD-a kako bi se učinkovito borio protiv kampanja dezinformiranja koje autoritarni i neliberalni režimi koriste kao strateške alate; poziva ESVD da ojača delegacije Unije u zemljama Istočnog partnerstva kako bi se pružila potpora zemljama koje su snažno pogođene ruskom vojnom agresijom na Ukrajinu; prima na znanje da je financijska gornja granica Europskog instrumenta mirovne pomoći kojim se upravlja pod nadležnošću potpredsjednice Komisije / Visoke predstavnice 2023. povećana s 5,6 milijuna EUR na više od 12 milijuna EUR; poziva ESVD da surađuje s Glavnom upravom za susjedsku politiku i pregovore o proširenju kako bi se osigurao učinkovit nadzor i praćenje projekata koji se financiraju iz tog instrumenta; prima na znanje da je zbog ponovnog izraelsko-palestinskog sukoba, nakon napada Hamasa 7. listopada 2023.,

ESVD morao uložiti intenzivne diplomatske napore, potaknuti institucije Unije da potaknu regionalno smirivanje napetosti, odgovoriti na humanitarne potrebe i poduprijeti regionalne mirovne napore; naglašava da se pomoć Unije i ESVD-a mora uskladiti sa širim ciljevima u pogledu ljudskih prava i mira u regiji, uz snažne zaštitne mjere kako bi se osiguralo da se sredstvima ne podupiru terorističke ili nasilne aktivnosti, bilo izravno bilo neizravno; ističe da financiranje obnove Gaze sredstvima Unije započne tek nakon što svi taoci Hamasa budu pušteni na slobodu; ističe važnost transparentnosti pri dodjeli financijskih sredstava u trećim zemljama kako bi se zajamčila odgovornost pri korištenju proračuna Unije i novih financijskih instrumenata;

9. potiče ESVD da blisko surađuje s Komisijom kako bi se osiguralo da na dnevnom redu svih mogućih budućih djelovanja u vezi s Ruskom Federacijom bude potpun povrat rumunjskog nacionalnog blaga, kao i nacionalne baštine drugih država članica;

10. podsjeća da postoje optužbe o sudjelovanju zaposlenika UNRWA-e u Gazi u terorističkim napadima Hamasa izvedenima na Izrael 7. listopada 2023.; napominje da je UNRWA, kao odgovor na te optužbe, službeno prekinula radni odnos devet članova osoblja; ističe da Komisija surađuje s UNRWA-om na poboljšanju sustava kontrole, u skladu s preporukama Ureda UN-a za unutarnji nadzor (OIOS), uključujući provjeru osoblja i jačanje unutarnjih istražnih i etičkih okvira; naglašava da, nakon što je Parlament u više navrata izrazio zabrinutost u pogledu zloupotrebe financijskih sredstava Unije, nijedna pomoć Unije ni u kojem se slučaju ne bi smjela koristiti za financiranje terorizma; poziva na stalni oprez kako bi se osiguralo da se novac poreznih obveznika ne zloupotrebljava; ističe važnost kontrola kako bi se osiguralo da korisnici sredstava Unije poštuju pravila Unije i međunarodno pravo te ističe potrebu za pojačanim mjerama za sprečavanje zloupotrebe financijske potpore Unije; potiče ESVD da inzenzivira napore za zaštitu financiranja sredstvima Unije i da prati provedbu ključnih etapa navedenih u sporazumu između povjerenika Várhelyija i glavnog povjerenika UNRWA-e Lazzarinija iz travnja 2024., koji sadrži odredbe za provedbu revizija Unije i jačanje unutarnjeg nadzora u UNRWA-i; ističe potrebu da Palestinska samouprava uskladi sve obrazovne materijale sa standardima Unesco-a, posebno uklanjanjem svih sadržaja koji uključuju antisemitizam ili poticanje na nasilje; naglašava da bi financijska potpora Unije Palestinskoj samoupravi u području obrazovanja trebala biti uvjetovana ispunjavanjem tih standarda; potiče ESVD da podrži diplomatske napore za sveobuhvatno i održivo rješenje izraelsko-palestinskog sukoba i da obavještava Parlament o svakom razvoju događaja u području suradnje Unije s Palestinskom samoupravom;

11. prima na znanje da je ESVD izvijestio o znatnim proračunskim ograničenjima tijekom 2023., što je dovelo do drastičnih rezova i

optimizacije proračuna kako bi se ESVD mogao nositi s inflacijom u trećim zemljama, fluktuacijama u lokalnim valutama, povećanjem cijena, posebno troškova najma uredskog prostora, IT-a, sigurnosti i cijena energije, zbog čega su tekući troškovi ESVD-a u inozemstvu narasli, a to je utjecalo na njegovu sposobnost učinkovitog funkcioniranja i ispunjavanja dužnosti dobrog postupanja prema osoblju raspoređenom u delegacijama; žali zbog toga što je zbog proračunskih pritisaka ESVD odgodio održavanje infrastrukture, izdvojio ili otkazao rashode za osiguranje u delegacijama i proveo rezove u proračunskim stavkama, kao što su rezovi u proračunu za službena putovanja i reprezentaciju, uredski materijal i tečajeve osposobljavanja; žali zbog toga što je zbog proračunskih razloga ESVD morao dati prednost sudjelovanju osoblja u misijama za promatranje izbora u odnosu na ostale vrste misija, kao što su misije za promatranje nakon izbora; ističe potrebu za uspostavom diplomatske službe EU-a;

12. prima na znanje da je ESVD 2023. u svojem sjedištu i u delegacijama pokrenuo ukupno 28 otvorenih postupaka javne nabave, 27 natjecateljskih postupaka uz pregovore, 14 pregovaračkih postupaka bez prethodnog objavljivanja poziva na nadmetanje, šest ograničenih postupaka i dva pregovaračka postupka za ugovore o djelu srednje vrijednosti, što je u prosjeku dovelo do dodjele ugovora u 52 % slučaja; prima na znanje da bi visoki standardi i složenost pravila Unije o javnoj nabavi mogli biti jedan od razloga relativno velikog broja neuspjelih postupaka javne nabave jer je primjena tih pravila možda zahtjevna za ponuditelje, posebno u trećim zemljama; traži od ESVD-a da istraži razloge relativno velikog broja neuspjelih postupaka javne nabave i da predloži rješenja kako bi se osigurala njihova učinkovita provedba te istodobno zadržali standardi koje je utvrdila Unija; žali zbog činjenice da su pravila o javnoj nabavi za vanjska djelovanja u preinaci Financijske uredbe pojednostavljena; ističe da je cilj pravila o javnoj nabavi zajamčiti da se u okviru projekata koji se financiraju zadrže visoki standardi i da ne budu podložni prijevarama; poziva ESVD da uvijek teži najvišoj mogućoj razini nadzora u svim natječajnim postupcima; smatra da nedovoljna upoznatost trećih zemalja s visokim standardima pravila Unije o javnoj nabavi nikad ne bi trebala biti razlog niti izgovor za snižavanje kriterija;

13. pozdravlja činjenicu da je krajem 2023. u delegacijama Unije bilo 138 prostora koji su se dijelili s državama članicama i drugim partnerima Unije, što je 12 takvih prostora više u odnosu na 2022; prima na znanje da su, od ukupnog broja sporazuma o dijeljenju prostora 2023., njih 42 bila sklopljena s državama članicama i partnerskim zemljama, 91 s ostalim partnerima Unije, a u pet slučajeva ESVD je koristio prostore svojih partnera; prima na znanje da su 2023. zajednički prostori činili 8 % ukupne površine ureda u delegacijama Unije i da su obuhvaćali više od polovice delegacija Unije (75), što se može smatrati primjerom uspješne optimizacije

upravljanja zgradama ESVD-a, ali i pokazateljem povećanog interesa partnera za dijeljenje prostora u trećim zemljama i relevantnosti dijeljenja prostora u diplomatskim poslovima;

14. prima na znanje da je proračun za službena putovanja 2023. iznosio 18 948 650 EUR, što je ograničeno povećanje od 1,46 % u odnosu na prethodnu godinu, čiji je cilj bio nadoknaditi povećanje troškova zbog inflacije, ali ono nije bilo dovoljno u usporedbi sa stvarnim povećanjem putnih troškova 2023.; žali zbog toga što ESVD nema zasebnu proračunsku liniju za službena putovanja potpredsjednice Komisije / Visoke predstavnice te što se njezini troškovi službenih putovanja i putni troškovi dijele između ESVD-a i Komisije, ovisno o svrsi putovanja; naposljetku prima na znanje da je ESVD za 2023. imao troškove od 2995,14 EUR za šest službenih putovanja potpredsjednice Komisije / Visoke predstavnice i troškove zračnog taksija u iznosu od 288 145 EUR, što je smanjenje od 51 % u odnosu na 2022. kad su troškovi zračnog taksija iznosili 588 103 EUR; ističe da bi čelnici institucija Unije trebali služiti kao dobar primjer za javnost i građane, posebno kad se pri obavljanju svojih dužnosti koriste sredstvima Unije; naglašava da bi se letovi trebali birati na temelju kriterija dobrog financijskog upravljanja, pod uvjetom da su takve alternative dostupne te da su u skladu s dnevnim redom i mjestom održavanja sastanaka; naglašava da transparentnost i dobro financijsko upravljanje pri korištenju javnih sredstava Unije moraju ostati jedno od temeljnih načela za sve institucije Unije;

15. ističe negativan učinak koji bi rezovi mogli imati na provedbu instrumenata za vanjske poslove, kao što su Instrument za susjedstvo, razvoj i međunarodnu suradnju – Globalna Europa (NDICI – Global Europe) i Global Gateway; ističe da je potrebno osigurati odgovarajuća sredstva za Odjel za stratešku komunikaciju i predviđanja ESVD-a kako bi se nastavio učinkovito boriti protiv kampanja dezinformiranja koje autoritarni i neliberalni režimi koriste kao strateške alate; u tom pogledu pozdravlja najavu osnivanja Radne skupine za stratešku komunikaciju i suzbijanje manipulacije informacijama u Glavnoj upravi Komisije za komunikaciju;

16. ustraje u povećanju proračuna za djelovanja u okviru zajedničke vanjske i sigurnosne politike (ZVSP) i za ostale odgovarajuće instrumente za mir i odgovor na sukobe i krize, kao i za informatičke i sigurnosne protokole, kako bi se aktivnosti i kapaciteti Unije u potpunosti uskladili s trenutačnim izazovima i sukobima diljem svijeta;

Unutarnje upravljanje, uspješnost i unutarnja kontrola

17. prima na znanje da je nakon unutarnje reorganizacije ESVD u listopadu 2023. osnovao novu službu za korporativno upravljanje, koja se sastoji od triju odjela zaduženih za inspekcije, unutarnju reviziju i planiranje, izvješćivanje i usklađenost, s ciljem da ESVD

postigne veću odgovornost, bolje upravljanje i bolje praćenje aktivnosti; pozdravlja činjenicu da je osnovan i odbor za korporativno upravljanje kako bi se osigurala dosljednost u pitanjima korporativnog upravljanja u ESVD-u; nadalje prima na znanje da je ESVD osnovao upravu za mir, sigurnost i obranu, upravu za mir, partnerstvo i upravljanje krizama te dva nova odjela posvećena hibridnim prijetnjama i kibernetičkoj sigurnosti te pomorskoj sigurnosti kako bi se bolje podržao rad Unije u pitanjima sigurnosti i obrane;

18. prima na znanje da je služba za korporativno upravljanje 2023. provela provjeru primjerenosti postupaka i politika upravljanja; pozdravlja činjenicu da je ESVD u okviru tog postupka ažurirao povelju odbora za praćenje tijeka revizije, revidirao svoj okvir unutarnje kontrole, godišnji plan upravljanja i okvir za upravljanje rizicima;

19. prima na znanje da su, u skladu s revizijskim planom ESVD-a za 2023., te godine dovršene tri revizije, odnosno jedna revizija upravljanja registrom izuzetaka i neusklađenosti te još dvije revizije, od kojih se jedna odnosila na upravljanje plaćama lokalnog osoblja i zapošljavanjem, a druga na upravljanje lokalnim osobljem i istovjetnim lokalnim djelatnicima; nadalje s velikom zabrinutošću prima na znanje da se, zbog organizacijskog restrukturiranja i s njim povezane promjene osoblja na funkciji unutarnje revizije, 2023. nije mogla pokrenuti planirana revizija sigurnosti te da će se takva revizija ponovno provesti u okviru pripreme višegodišnjeg strateškog plana unutarnje revizije za razdoblje 2025. – 2027.; ističe važnost pažljivog i redovitog provođenja unutarnjih revizija; duboko žali zbog toga što su 2023. ostale otvorene četiri ključne i 49 vrlo važnih revizijskih preporuka povezanih s dovršenim revizijama; traži da se Parlament obavještava o provedbi preporuka;

20. prima na znanje da je Revizorski sud u prosincu 2023. donio završno izvješće nakon revizije koordinacijske uloge ESVD-a, čiji je cilj bio procijeniti je li koordinacija, posebno u pogledu upravljanja informacijama, osoblja i izvješćivanja, bila djelotvorna interno, ali i u donosu s Komisijom i Vijećem; prima na znanje da su 2023. neke od revizijskih preporuka već bile obuhvaćene tekućim inicijativama, kao što su slanje službenih pisama novoimenovanim veleposlanicima prije preuzimanja dužnosti i napori koje ESVD od 2019. ulaže u provedbu svoje strategije za upravljanje informacijama; poziva ESVD da u potpunosti provede preporuke iz izvješća Revizorskog suda kako bi se uklonili utvrđeni nedostaci u upravljanju informacijama, i u sjedištu i u delegacijama EU-a u zemljama koje nisu članice Unije, kao i u privatnom uredu potpredsjednice Komisije / Visoke predstavnice; traži da Parlament bude obaviješten o daljnjem postupanju u vezi s preporukama Revizorskog suda;

21. prima na znanje da su na temelju 26 inspekcija provedenih u

delegacijama 2023. kao glavni izazovi za delegacije utvrđeni sigurnost, zgrade i administrativno opterećenje; prima na znanje da je ESVD uveo mjere upravljanja sigurnosnim rizicima u delegacijama na temelju međunarodnih standarda i najboljih praksi; prima na znanje da je 2023. inspekcijska služba ESVD-a sastavila pet ključnih preporuka, od kojih su se sve odnosile na upravljanje trima delegacijama; prima na znanje da se u svim slučajevima na preporuke odgovorilo povećanim nadzorom i potporom iz sjedišta ESVD-a; pozdravlja paket instrumenata koji je ESVD razvio kako bi odgovorio na probleme u vezi s unutarnjim upravljanjem;

22. napominje da su 2023. tri delegacije Unije (u Srednjoafričkoj Republici, Sijera Leoneu i Siriji) u svojim izjavama o jamstvu izrazile zadrške, prvenstveno u pogledu operativnih proračunskih linija kojima upravlja Komisija; ističe da te zadrške nisu imale znatan financijski učinak na administrativni proračun za koji je odgovoran ESVD;

23. poziva ESVD i Komisiju da blisko surađuju s Uredom za vezu Europskog parlamenta u Washingtonu, D.C., i Delegacijom Unije u Sjedinjenim Američkim Državama kako bi se utvrdile, financirale i provele inicijative usmjerene na jačanje transatlantskih odnosa, uključujući programe razmjene za stručnjake zaposlene u javnim institucijama i u EU-u i u SAD-u;

24. poziva ESVD i delegacije Unije da intenziviraju praćenje stanja demokracije u raznim zemljama te da unaprijede logističku i tehnološku potporu borcima za ljudska prava i pripadnicima autohtonih zajednica, s posebnim naglaskom na ženama;

25. podsjeća da je od presudne važnosti nastaviti jačati našu potporu u području ljudskih prava, demokracije i razvoja u trećim zemljama s pomoću Instrumenta za susjedstvo, razvoj i međunarodnu suradnju – Globalna Europa jer je svijet demokracijâ sigurniji svijet; ističe da bi sredstva za digitalnu diplomaciju EU-a trebalo dodatno povećati s obzirom na trenutačni kontekst brzog tehnološkog napretka i geopolitičkog natjecanja; ustraje u tome da bi „zelenu diplomaciju” i zelenu tranziciju, koje su među prioritetima Unije, trebalo ojačati u odnosu na treće zemlje, i to vanjskim djelovanjem Unije; naglašava da ESVD treba imati središnju ulogu u promicanju mira i stabilnosti na Bliskom istoku, povećati sredstva za osiguravanje humanitarne pomoći u Libanonu, Gazi i Siriji te ojačati praćenje stanja ljudskih prava; ističe financijsku potporu delegacijama ESVD-a raspoređenima na Bliskom istoku te u zemljama Perzijskog zaljeva i Africi kako bi se osiguralo da mogu nastaviti provoditi vanjsko djelovanje Unije u tim regijama;

26. napominje da su u tematskom izvješću br. 14/2023 Revizorskog suda utvrđeni nedostaci u metodologijama kojima se Komisija i ESVD koriste za dodjelu sredstava partnerskim zemljama i u uspostavi

okvira za praćenje te je Komisiji i ESVD-u preporučeno da posebno poboljšaju metodologiju za dodjelu sredstava i procjenu učinka potpore Unije, bolje usmjere opseg postupka programiranja te pojednostave i dosljedno upotrebljavaju pokazatelje u višegodišnjim okvirnim programima;

27. pozdravlja imenovanje prvog posebnog predstavnika EU-a za regiju Zaljeva;

28. naglašava da su zbog nedavnih događaja, posebno zbog ruske potpune invazije na Ukrajinu i njezinih neprijateljskih pokušaja da utječe na demokratske procese u Europi, kao i zbog sve veće nestabilnosti na Bliskom istoku, vanjska politika Unije i njezina provedba postale jedno od glavnih pitanja na dnevnom redu država članica i institucija; ističe središnju ulogu ESVD-a i njegovih delegacija u provedbi vanjske politike Unije te borbi protiv inozemnog upletanja i manipuliranja informacijama; ističe važnost ESVD-a za odnose Unije s 25 do 30 milijuna građana Unije koji žive izvan nje; potvrđuje da su na proračun ESVD-a, koji se već strukturno nedovoljno financira, u usporedbi s ostalim institucijama Unije nerazmjerno utjecale više stope inflacije i posljedična energetska kriza prouzročena ruskom ratnom agresijom na Ukrajinu, te je zabrinut zbog tih negativnih posljedica za ESVD i uspješnost institucija Unije te zbog nedostatka djelovanja za popravljanje trenutačne proračunske situacije koja može ozbiljno utjecati na odnose Unije s trećim zemljama;

29. pozdravlja nepokolebljivu potporu Ukrajini, među ostalim preko civilne savjetodavne misije EU-a (EUAM Ukraine) i osposobljavanja ukrajinskih vojnika u okviru misije EU-a za vojnu pomoć (EUMAM);

30. ističe da Unija mora povećati financiranje radi jačanja namjenske proračunske linije u okviru mjera svoje vanjske politike, posebno za rodnu ravnopravnost i Program o ženama, miru i sigurnosti, kako bi se osiguralo dosljedno financiranje inicijativa kojima se promiče rodno osjetljivo vodstvo, štite prava žena te suzbija seksualno i rodno uvjetovano nasilje tijekom i nakon sukoba; naglašava da je takvo financiranje ključno za potporu lokalnim organizacijama civilnog društva, pružanje potpore preživjelim osobama i integraciju rodnih perspektiva u diplomatske i sigurnosne napore Unije;

31. naglašava da Akcijski plan za rodnu ravnopravnost (GAP) III nalaže da 85 % novih mjera Unije mora doprinositi rodnoj ravnopravnosti i osnaživanju žena i djevojčica; poziva ESVD da ubrza napredak prema ostvarivanju ciljeva GAP-a III smislenim usmjeravanjem u svojem svakodnevnom radu na ključna područja djelovanja GAP-a III, uključujući iskorjenjivanje rodno uvjetovanog nasilja, promicanje spolnog i reproduktivnog zdravlja i prava, ekonomska i socijalna prava i osnaživanje, ravnopravno sudjelovanje i vodstvo; napominje da će GAP III isteći 2027. i stoga potiče ESVD da razvije ambicioziji

GAP IV kojim će se osigurati čvršća veza između prava i osnaživanja žena i vanjske i sigurnosne politike Unije te koji će biti spreman za provedbu od 2028.;

32. ističe iznimno ranjiv položaj djece u svijetu, posebno u oružanim sukobima; izražava veliku zabrinutost zbog desetaka tisuća djece koja su tijekom 2023. bila zahvaćena oružanim sukobima diljem svijeta te koja su pretrpjela strašna zlostavljanja i kršenja najosnovnijih prava; poziva ESVD da prava djece stavi u središte svojih napora;

33. podsjeća na tešku situaciju u pogledu prava žena i prava pripadnika zajednice LGBTQI+ u mnogim dijelovima svijeta; ističe hitnu potrebu za boljom zaštitom tih prava; ističe središnju ulogu ESVD-a u promicanju ljudskih prava diljem svijeta; poziva ESVD da pojača svoje napore u tom pogledu;

34. smatra da je misija za promatranje izbora praktičan i učinkovit instrument vanjske politike koji je i dalje ključan za politike i strategije Unije za potporu demokraciji; poziva Uniju da osigura odgovarajuća sredstva za misije EU-a za promatranje izbora kako bi se one proširile i na izbore u zemljama kandidatkinjama i susjednim zemljama;

Ljudski resursi, jednakost i dobrobit osoblja

35. prima na znanje da je krajem 2023. stopa popunjenosti u planu radnih mjesta iznosila 96,7 %; prima na znanje da je ESVD zapošljavao ukupno 2812 članova osoblja, uključujući 1245 dužnosnika, 450 privremenih djelatnika, 603 ugovorna djelatnika i 514 upućenih nacionalnih stručnjaka; prima na znanje da su od ukupnog broja dužnosnika i privremenih djelatnika ESVD-a, bilo u njegovu sjedištu bilo u delegacijama, 62,5 % bili administratori, 32,8 % asistenti, a 4,8 % tajnici;

36. prima na znanje da su krajem 2023. u ESVD-u ukupno radile 5252 osobe koje su bile zaposlene izravno u ESVD-u ili preko vanjskih pružatelja usluga, od čega je 46,2 % radilo u sjedištu ESVD-a, a 53,8 % u delegacijama; prima na znanje da su od ukupnog broja osoba koje su radile u ESVD-u 46,5 % bile nestatutarno osoblje ili vanjski pružatelji usluga; prima na znanje da najveći broj vanjskog osoblja koje zapošljava vanjski pružatelj usluga, ali koje radi u prostorima ESVD-a, pruža usluge u području informacijske tehnologije, sigurnosti i zaštite te zdravstvene skrbi;

37. prima na znanje da je ESVD 2023. od proračunskog tijela primio 36 ekvivalenata punog radnog vremena, uključujući 31 za ugovorno osoblje i pet za upućene nacionalne stručnjake s podijeljenim troškovima; prima na znanje da su dodatna sredstva dodijeljena za funkcije upravljanja krizama, provedbu strateškog kompasa i ostale prioritete ESVD-a; prima na znanje da je krajem 2023. ESVD primio

dodatnih 20 upućenih nacionalnih stručnjaka bez troškova za strukture Službe za vojno planiranje i provođenje;

38. napominje da je do kraja 2023. statutarno osoblje ESVD-a obuhvaćalo 52,7 % muškaraca i 47,3 % žena, što odražava blago povećanje zastupljenosti žena u odnosu na 2022., kad su žene činile 46,8 % osoblja; pozdravlja skroman napredak u rodnoj ravnoteži u višem rukovodstvu, u kojem se zastupljenost žena povećala sa 6,3 % tijekom 2022. na 7,6 % tijekom 2023., te u srednjem rukovodstvu, gdje se povećala s 30,1 % tijekom 2022. na 30,4 % tijekom 2023.; poziva ESVD da pojača napore za postizanje znatnije i vidljivije rodne ravnoteže na svim razinama ustroja;

39. pozdravlja činjenicu da su potpredsjednica Komisije / Visoka predstavnica i Komisija krajem 2023. objavili srednjoročno izvješće o provedbi Akcijskog plana EU-a za rodnu ravnopravnost (GAP III), kao i odluku da se njegov vremenski okvir produlji do 2027. kako bi se uskladio s višegodišnjim financijskim okvirom (VFO); prepoznaje važnost Akcijskog plana GAP III u promicanju rodne ravnopravnosti kao strateškog prioriteta u vanjskom djelovanju Unije i jačanju njezine uloge u tom području; pozdravlja činjenicu da je tim veleposlanika za rodna pitanja i raznolikost krajem 2023. organizirao prva osposobljavanja za više rukovoditelje o rodno osjetljivom vodstvu;

40. pozdravlja prvo izvješće ESVD-a o aktivnostima inozemnog upletanja i manipuliranja informacijama usmjerenima na članove zajednice LGBTIQA+, čiji je cilj poboljšati razumijevanje taktike inozemnog upletanja i manipuliranja informacijama te poticati suradnju, među ostalim s ENISA-om, kako bi se zaštitila LGBTIQA+ zajednica; izražava zabrinutost zbog globalnog stanja prava LGBTIQ+ osoba, kao i zbog sve većeg otpora u pogledu rodne ravnopravnosti, prava žena te spolnog i reproduktivnog zdravlja i prava u zemljama u razvoju; poziva Komisiju i ESVD da se uhvate u koštac s tim nedostacima i daju prednost ciljanoj potpori organizacijama civilnog društva koje se zalažu za ta prava;

41. prima na znanje da je u svojoj odluci donesenoj u srpnju 2023. potpredsjednica Komisije / Visoka predstavnica pojasnila da je maksimalno trajanje zaposlenja privremenog i ugovornog osoblja ESVD-a osam godina u referentnom razdoblju od 13 godina ili, u iznimnim okolnostima i u interesu službe, deset godina u referentnom razdoblju od 15 godina te da je najkraći vremenski razmak između uzastopnih zapošljavanja privremenog osoblja upućenog iz nacionalnih diplomatskih službi država članica dvije godine od prestanka trajanja njihova posljednjeg ugovora;

42. konstatira da su krajem 2023., od ukupno 1 695 dužnosnika i privremenih djelatnika, njih 863 (51 %) bili muškarci, a 832 (49 %) žene, što predstavlja blagi porast u odnosu na 2022. godinu;

napominje da su među ugovornim djelatnicima 57,4 % bile žene, što je blago povećanje u odnosu na 2022.; međutim, žali zbog toga što su žene još uvijek nedovoljno zastupljene na višim položajima, i u sjedištu i u delegacijama, dok su prekomjerno zastupljene uglavnom na radnim mjestima na razini AST; poziva ESVD da za srednje i više rukovodeće položaje objavi raspodjelu po spolu i državljanstvu; traži od ESVD-a da razmotri to pitanje, istodobno poštujući kompetencije i zasluge kandidata; pozdravlja činjenicu da su u okviru rotacije 2023. u delegacijama ponuđena 42 rukovodeća radna mjesta, što je dovelo do povećanja broja veleposlanica za 12 %, pri čemu je 2023. udio žena bio 35,50 % (porast u odnosu na 31,70 %), međutim, to i dalje predstavlja nedovoljnu zastupljenost;

43. primjećuje da, iako su sve države članice zastupljene među osobljem ESVD-a, i dalje postoje znatne neravnoteže, pri čemu je Belgija najzastupljenija država članica čiji državljani čine 12,1 % ukupnog osoblja zaposlenog u ESVD-u; ističe da je znatna geografska neravnoteža prisutna i između zapadnih i istočnih država članica; također prima na znanje da su talijanski državljani najzastupljeniji među rukovoditeljima, pri čemu 15 % svih rukovodećih položaja zauzimaju Talijani; prima na znanje da među 141 veleposlanikom Unije još uvijek nema predstavnika triju država članica (Mađarska, Luksemburg i Malta), dok većinu veleposlanika čine državljani Francuske (22), Španjolske (16), Italije (16), Njemačke (12) i Belgije (10), što znači da tih pet zemalja drži 54 % veleposlaničkih položaja; snažno ponavlja svoj poziv ESVD-u da nastavi osiguravati dobru geografsku ravnotežu unutar organizacije i to na svim razinama; također ponavlja svoju zabrinutost zbog rodne ravnoteže; napominje da su žene posebno nedovoljno zastupljene na višim položajima, dok su osobito na radnim mjestima na razini AST prekomjerno zastupljene; poziva ESVD da za srednje i više rukovodeće položaje objavi raspodjelu po spolu i državljanstvu; traži od ESVD-a da razmotri to pitanje, istodobno poštujući kompetencije i zasluge kandidata;

44. prima na znanje da je 2023. organizirana velika rotacija za 52 rukovodeća radna mjesta u delegacijama; pozdravlja napore koje je ESVD uložio u podizanje razine osviještenosti država članica o potrebi privlačenja širokog raspona kandidata za objavljena radna mjesta i predlaganja kvalificiranih kandidata za položaje veleposlanika Unije;

45. sa zadovoljstvom prima na znanje da je ESVD 2023. donio program za raznolikost i inkluziju za razdoblje 2023. – 2025., iscrpan akcijski plan za promicanje sigurnog radnog okruženja punog poštovanja i s pristupom nulte tolerancije na uznemiravanje; prima na znanje da je za oba dokumenta provedeno savjetovanje s predstavnicima osoblja, udrugama osoblja i Zajedničkim odborom za jednake mogućnosti, koji je preimenovan u Zajednički odbor za raznolikost i uključivanje; prima na znanje da akcijski plan sadrži preventivne mjere protiv

uznemiravanja, kao što su obvezni e-tečaj za sve osoblje na temu „prepoznavanje i rješavanje problema uznemiravanja na radnom mjestu” i obvezno osposobljavanje o upravljanju na temu „kako stvoriti radno okruženje bez uznemiravanja”; poziva ESVD da nastavi redovito osposobljavati rukovodeće i nerukovodeće osoblje u pogledu pitanja raznolikosti, pravednosti, uključivosti i pripadnosti;

46. sa zabrinutošću prima na znanje da je ESVD 2023. zaprimio tri zahtjeva za pomoć zbog navoda o psihičkom uznemiravanju koje je uključivalo dva dužnosnika, što je dovelo do dviju administrativnih istraga, od kojih je jedna još u tijeku, a druga je zaključena stegovnim sankcijama; prima na znanje da je u okviru neformalnog postupka služba ESVD-a za mirenje obradila 28 slučajeva koji su se odnosili na optužbe o psihološkom uznemiravanju i 10 slučajeva seksualnog uznemiravanja te da su povjerljivi savjetnici 2023. obradili 21 slučaj optužbi za psihološko uznemiravanje i šest slučajeva seksualnog uznemiravanja; prima na znanje da je ESVD 2023. pripremio odluku o borbi protiv uznemiravanja za lokalno osoblje u delegacijama, koja je donesena u lipnju 2024.; uvažava činjenicu da je ESVD uložio napore u unapređenje svojih politika protiv uznemiravanja, uključujući uvođenje obveznih modula e-učenja za podizanje razine osviještenosti i uspostavu „radne skupine za Istanbulsku konvenciju” čiji je cilj utvrditi mjere za osiguravanje sigurnijeg radnog mjesta za sve; međutim, izražava ozbiljnu zabrinutost zbog trajno velikog broja slučajeva uznemiravanja; poziva ESVD da provede snažniju prevenciju, potporu žrtvama i stroge disciplinske mjere kako bi se osigurala nulta tolerancija na uznemiravanje te sigurno radno okruženje;

47. prima na znanje da je ESVD 2023. poduzeo nekoliko mjera kako bi osigurao fizičku i mentalnu dobrobit svojeg osoblja, uključujući sistematski zdravstveni pregled za svakog člana osoblja prije raspoređivanja u delegaciju, psihološku potporu i mjere za podizanje razine osviještenosti; prima na znanje da su u listopadu 2023. donesene dvije odluke o radnom vremenu i fleksibilnim radnim uvjetima, nakon čega je fleksibilno radno vrijeme postalo zadani režim radnog vremena u sjedištu ESVD-a i delegacijama za cjelokupno osoblje, osim rukovoditelja; nadalje prima na znanje da se odlukama odobrava rad na daljinu u trajanju do dva dana tjedno u sjedištu ESVD-a, jedan dan tjedno u delegacijama i 10 dana godišnje izvan mjesta rada za sve; prima na znanje da je izvanredan rad na daljinu tijekom duljeg razdoblja i dalje moguć u slučaju kriza, iz medicinskih ili drugih važnih razloga;

48. zabrinut je zbog toga što se broj članova osoblja ESVD-a na dugotrajnom bolovanju u trajanju od više od 50 dana povećao sa 111 članova osoblja 2022. na 171 člana osoblja 2023., što predstavlja povećanje od 54 %; prima na znanje da je zdravstvena služba provela nekoliko mjera za sprečavanje rizika od sindroma izgaranja na poslu, kao što su zapošljavanje psihijatra u prosincu 2023. i sustavnije

praćenje bolovanja koje provodi zdravstvena služba te psihološka potpora i usmjeravanje osoblja i rukovoditelja, aktivnosti podizanja razine osviještenosti i stvaranje mreže osoba koje pružaju prvu pomoć u području mentalnog zdravlja; naglašava da rukovoditelji trebaju osigurati pravednu raspodjelu zadataka, provedbu smjernica i fleksibilne radne uvjete; poziva ESVD da zauzme proaktivan pristup sprečavanju dugotrajnih bolovanja i sindroma izgaranja na poslu te da mentalnu dobrobit svojeg osoblja postavi kao prioritet uz djelotvorne mjere potpore;

49. prima na znanje da je zbog proračunskih ograničenja zaposlen manji broj stažista; poziva ESVD da pruži informacije o radnim uvjetima i naknadama stažista u sjedištu i delegacijama;

Etički okvir i transparentnost

50. prima na znanje da je ESVD 2023. poboljšao svoj etički okvir izdavanjem novih uputa za zabranu ili ograničavanje službenih putovanja s troškovima koji se djelomično ili u cijelosti plaćaju iz vanjskih izvora kako bi se izbjegli rizici od sukoba interesa te je cjelokupnom osoblju poslan podsjetnik o etici; prima na znanje da se ESVD također usredotočio na organizaciju posebnih tečajeva osposobljavanja o etici, sukobima interesa, unutarnjoj kontroli i borbi protiv prijevara koji su usmjereni i prilagođeni različitoj publici u sjedištu ESVD-a i delegacijama; nadalje prima na znanje da se 16 načela profesionalnog ponašanja usvojenih 2022. i dalje dijeli novim zaposlenicima i uvelike promiče, posebno u okviru tečajeva o etici i integritetu i politici protiv uznemiravanja; traži da ESVD obavještava Parlament o svakom daljnjem razvoju svojeg etičkog okvira; poziva ESVD da osigura redovita obvezna osposobljavanja o etici, uključujući etičnu upotrebu umjetne inteligencije, i odgovornosti;

51. pozdravlja činjenicu da je ESVD u listopadu 2023. donio novu strategiju za borbu protiv prijevara, primjenjivu na cjelokupno osoblje u sjedištu ESVD-a i delegacijama, koja je proizašla iz temeljitog postupka preispitivanja rizika povezanih s prijevarama i koju je OLAF službeno podržao; pozdravlja činjenicu da je ESVD uložio posebne napore u osposobljavanje i usmjeravanje osoblja, posebno putem jedinice za borbu protiv prijevara osnovane u prosincu 2022.; prima na znanje da je osoblje ESVD-a raspoređeno u delegacijama Unije aktivno sudjelovalo u nizu radionica i seminara o osviještenosti u vezi s prijevarama i njihovom sprečavanju, da je osoblje koje je nedavno raspoređeno u delegaciju Unije sustavno pohađalo osposobljavanje o tim pitanjima prije preuzimanja dužnosti te da je intranetska stranica povezana s borbom protiv prijevara dodatno izmijenjena kako bi se olakšalo prijavljivanje mogućih slučajeva prijevare i pružio širi raspon mogućnosti za osposobljavanje u području borbe protiv prijevara; traži od ESVD-a da provodi obvezno redovito osposobljavanje za podizanje razine osviještenosti o prijevarama i njihovom sprečavanju za cjelokupno

osoblje;

52. prima na znanje da ESVD 2023. nije zabilježio nijedan slučaj zviždanja; sa zadovoljstvom prima na znanje da je ESVD 2023. počeo razvijati posebnu politiku zaštite zviždača u skladu s novom strategijom za borbu protiv prijevara; traži da Parlament bude obaviješten o njezinu donošenju, predviđenom za 2025., i njezinoj provedbi u cijeloj organizaciji;

53. prima na znanje da je ESVD 2023. primio pet izjava o sukobu interesa, koje su obrađene u skladu s primjenjivim pravilima; prima na znanje da je, u slučaju povezanom s članom odbora za evaluaciju u postupku javne nabave, dužnosnik za ovjeravanje na osnovi daljnjeg delegiranja zaključio da postoji mogući sukob interesa te je člana osoblja razriješio dužnosti člana odbora za evaluaciju;

54. sa zabrinutošću prima na znanje da je OLAF 2023. pokrenuo osam istraga koje su još u tijeku, a koje se odnose na moguće povrede dužnosti u okviru postupaka javne nabave i provedbe ugovora, sporazume o dodjeli bespovratnih sredstava ili potencijalne nepravilnosti povezane s pitanjima ljudskih resursa; prima na znanje da su se otvoreni predmeti 2023. odnosili na dužnosnike, privremeno osoblje i lokalno osoblje u sjedištu ESVD-a i u delegacijama; traži da Parlament bude obaviješten o daljnjem postupanju u vezi s tim istragama; prima na znanje da je zaključeno osam starijih predmeta koji su uključivali bivše i sadašnje osoblje, uz preporuke za poduzimanje daljnjih mjera u pet predmeta; prima na znanje da je ESVD u redovitom kontaktu s OLAF-om putem svoje jedinice za borbu protiv prijevara i da pravodobno provodi preporuke OLAF-a; traži da Parlament bude obaviješten o provedbi preporuka;

55. prima na znanje da je ESVD 2023. obradio deset zahtjeva Ombudsmana, od čega se devet predmeta odnosilo na administrativne postupke, a jedan na pristup dokumentima; prima na znanje da Ombudsman nije pronašao slučajeve nepravilnosti u postupanju ili djelomične nepravilnosti u postupanju te da nije izdao preporuke ESVD-u;

56. prima na znanje sve aktivnosti poduzete za podizanje razine osviještenosti o vanjskim aktivnostima; podsjeća na zahtjev Parlamenta da se donesu samostalne provedbene odredbe o vanjskim aktivnostima i zadacima kako bi se zaštitili imidž i ugled Unije, posebno u slučaju voditelja delegacija;

57. prima na znanje da je potpredsjednica Komisije / Visoka predstavnica u svojstvu potpredsjednice Komisije obvezana pravilima registra transparentnosti; naglašava da ESVD, iako nije institucija u smislu članka 13. Ugovora o Europskoj uniji i nema izravnu ulogu u zakonodavstvu Unije, ipak ima važnu ulogu povezanu sa zakonodavstvom Unije u pogledu odluka koje se odnose na sankcije i

pregovore o međunarodnim trgovinskim sporazumima, što ima znatan regulatorni učinak; prima na znanje da bi za ESVD bilo vrlo važno da donese mjere transparentnosti, da o njima obavijesti upravni odbor registra transparentnosti te da se pridruži registru; poziva ESVD da objavljuje sve sastanke sa svim vrstama lobističkih organizacija, uključujući sastanke voditelja delegacija Unije, kako bi se povećala transparentnost; traži da Parlament bude obaviješten o svim novim inicijativama ESVD-a za poboljšanje transparentnosti; ponavlja da je važno nastaviti jačati demokratski nadzor Unije i poštovati visoke standarde odgovornosti i transparentnosti prilikom suradnje s organizacijama civilnog društva; traži od delegacija Unije da osiguraju da se sredstva Unije dodijeljena organizacijama civilnog društva i socijalnim partnerima u trećim zemljama koriste u skladu s vrijednostima, politikama i financijskim pravilima Unije;

58. apelira na ESVD da se pridruži registru transparentnosti EU-a kako bi uskladio svoje prakse s Europskim parlamentom i Komisijom i zajamčio iscrpno informiranje o aktivnostima lobiranja i financijskim interesima povezanima s obrambenim i diplomatskim pitanjima;

Digitalizacija, kibernetička sigurnost i zaštita podataka

59. prima na znanje da su se rashodi za informatičke projekte, opremu i kibernetičku sigurnost povećali s 19,7 milijuna EUR 2022. na 29,9 milijuna EUR 2023., što odgovara povećanju od 52 %; prima na znanje da je ESVD 2023. pokrenuo važne projekte digitalizacije, kao što je njegova platforma za suradnju „HIVE” za sve korisnike u sjedištu i delegacijama te je u sjedištu ESVD-a uveo svoj korporativni sustav za povjerljivu komunikaciju i informacije (EC3IS), prije postupnog uvođenja u osjetljive delegacije i njegova povezivanja s odgovarajućim sustavima u Komisiji i Vijeću;

60. prima na znanje da je ESVD 2023. započeo s udomljavanjem i kontrolom okruženja umjetne inteligencije kako bi se mogao uspostaviti cjeloviti model upravljanja s umjetnom inteligencijom; prima na znanje da su tim tehničkim korakom utvrđeni temelji za donošenje smjernica o upotrebi generativne umjetne inteligencije i strategije za umjetnu inteligenciju 2024., kao i za provedbu provjere koncepta; traži da Parlament bude obaviješten o razvoju strategije za umjetnu inteligenciju;

61. prima na znanje da je, u okviru provedbe Strateškog kompasa za sigurnost i obranu donesenog 2022., ESVD bio uključen u donošenje glavnih političkih dokumenata i paketa instrumenata povezanih, među ostalim, s kibernetičkom obranom, kibernetičkom diplomacijom, hibridnim prijetnjama, vanjskim upletanjem i manipulacijom informacijama; prima na znanje da je ESVD interno nastavio poboljšavati svoje kapacitete u području kibernetičke sigurnosti zapošljavanjem specijaliziranog osoblja i pružati aktivnosti osvješćivanja o kibernetičkoj sigurnosti različitim ciljnim skupinama,

među ostalim timu za upravljanje sigurnošću, članovima delegacija, novim zaposlenicima i rukovoditeljima; traži od ESVD-a da cjelokupnom osoblju osigura redovito obvezno osposobljavanje u području kibernetičke sigurnosti; poziva na veću potporu Unije Moldovi u borbi protiv dezinformacija, hibridnih prijetnji i kibernetičkih napada; poziva Delegaciju Unije u Moldovi da pojača svoje napore u promicanju proaktivnije i učinkovitije komunikacijske strategije u pogledu europske perspektive, uključujući informiranje na ruskom jeziku;

62. pozdravlja uspostavu Misije partnerstva EU-a u Moldovi (EUPM Moldova); ističe ključnu ulogu misije EUPM Moldova i poziva EU i njegove države članice da produže mandat te misije i nakon svibnja 2025., uz istodobno povećanje sredstava za poboljšanje njezine učinkovitosti;

63. sa zabrinutošću prima na znanje da je ESVD 2023. zabilježio više od 29 623 kibernetička upozorenja putem sustava za praćenje sigurnosnih incidenata i događaja – SIEM, od čega su 92 incidenta potvrđena kao kibernetički napadi; prima na znanje da su na operacije ESVD-a djelovala četiri kibernetička napada, a da je samo jedan imao znatne posljedice; upozorava da je ESVD vrlo izgledna meta za aktere s dostatnim resursima, uključujući one koje sponzoriraju strane države, kojima je cilj ometanje rada institucija Unije; prima na znanje da je Centar za sigurnosne operacije ESVD-a (SOC) ključni akter u praćenju prijetnji u stvarnom vremenu i utvrđivanju ugroženosti sustava; traži od ESVD-a da nastavi razmatrati potrebu za kibernetičkom disciplinom korisnika i informiranošću o kibernetičkoj sigurnosti kao ključnim elementima svojeg okvira za kibernetičku sigurnost; naglašava da je važno da ESVD i dalje postupa s pitanjima kibernetičke sigurnosti i ublažavanja hibridnih prijetnji kao s prioritetima, uz blisku suradnju s drugim institucijama Unije i državama članicama radi otkrivanja i suzbijanja takvih prijetnji;

64. prima na znanje da je ESVD 2023. poduzeo daljnje korake u vezi s jednom istragom Europskog nadzornika za zaštitu podataka na zahtjev člana osoblja u vezi s objavom njegovih/njezinih osobnih podataka u internetskom imeniku EU-a; prima na znanje da je predmet koji je bio otvoren od 2018., riješen 2023. i zaključen 2024., uz pozitivan ishod za ESVD; prima na znanje aktivnosti podizanja razine osviještenosti i smjernice koje je ESVD izdao kako bi se osigurali jednaki uvjeti u području zaštite podataka u cijeloj njegovoj mreži, posebno zajednički vodič o upotrebi alata umjetne inteligencije u posjedu trećih strana, iz dvostruke perspektive zaštite podataka i kibernetičke sigurnosti;

65. prima na znanje da je borba protiv inozemnog upletanja i manipuliranja informacijama (FIMI) ostala prioritet ESVD-a 2023.; pozdravlja činjenicu da je Europsko vijeće u prosincu 2023. podržalo

paket instrumenata za vanjsko upletanje i manipuliranje informacijama na temelju stupova informiranosti o stanju, izgradnje otpornosti, poremećaja i diplomatskih odgovora; prima na znanje da je ESVD 2023. ojačao svoj analitički kapacitet za prikupljanje dokaza o inozemnom upletanju i manipuliranju informacijama (FIMI) te za pripremu odgovora na sve veći broj incidenata i prijetnji, posebno uoči europskih izbora 2024.; prima na znanje da je ESVD pokrenuo i nove vodeće projekte za podizanje razine osviještenosti i suzbijanje ruskih dezinformacija, kao što je inicijativa EUvsDisinfo, koja je 2023. doprla do oko 20,3 milijuna ljudi, te za stvaranje održivih partnerstava za borbu protiv inozemnog upletanja i manipuliranja informacijama na globalnoj razini; poziva ESVD da zajedno s Komisijom predvidi odgovarajuća sredstva za učinkovitu borbu protiv inozemnog upletanja i manipuliranja informacijama; podržava obećanu uspostavu „europskog štita za zaštitu demokracije” za otkrivanje, praćenje i brisanje obmanjujućeg internetskog sadržaja, čime se jača sposobnost Unije da se suprotstavi inozemnom upletanju i manipuliranju informacijama te se povećava njezina potpora zaštiti demokracija u trećim zemljama, posebno u susjedstvu Unije; poziva ESVD i delegacije Unije u trećim zemljama da dodatno ojačaju svoje kapacitete za suzbijanje i sprječavanje dezinformacija i propagande povezanih sa zajedničkom vanjskom i sigurnosnom politikom Unije; poziva ESVD da pojača napore kako bi osnažio građane iz cijele Unije u borbi protiv inozemnog upletanja i manipuliranja informacijama;

Zgrade i sigurnost

66. prima na znanje da je tijekom 2023. proračunska linija 3 0 0 3 o zgradama i povezanim troškovima povećana za 19 milijuna EUR, ali da su važni radovi na održavanju ipak odgođeni; duboko je zabrinut zbog toga što gomilanje potreba za održavanjem i sigurnošću predstavlja znatne izazove za ESVD u pogledu sigurnog i učinkovitog upravljanja mrežom delegacija i osiguravanja dužnosti brižnog postupanja prema osoblju delegacija; traži od ESVD-a da izradi višegodišnje planove za nepredvidive situacije u pogledu održavanja zgrada i sigurnosti;

67. prima na znanje da ESVD ima urede i upravlja nekretninama koje pokrivaju oko 87 618 m² u sjedištu ESVD-a i 379 300 m² diljem svijeta sa 174 uredske zgrade i 152 rezidencije za veleposlanike; prima na znanje da je ESVD 2023. proračunskom tijelu predstavio radni dokument u kojem iznosi svoju politiku kupnje, koja trenutačno iznosi 22 % uredskih zgrada i 20 % rezidencija za veleposlanike, čime se postiže najbolja vrijednost za uloženi novac;

68. prima na znanje da se politikom kupnje nekretnina za delegacije Unije iz travnja 2023. i radnim dokumentom ESVD-a o politici u području nekretnina za 2024. nastoji postići najpovoljnije dugoročno rješenje za proračun Unije; ističe da nijedan od tih dokumenata ne

sadržava nikakve ideje u pogledu smanjenja broja delegacija ili osnivanja regionalnih središta; poziva ESVD da obavještava Parlament o budućem razvoju događaja u tom pogledu;

69. poziva ESVD da očuva važnu mrežu svojih delegacija u cijelom svijetu s dovoljno osoblja kako bi se poboljšali njegovi kapaciteti za suradnju s trećim zemljama;

70. sa zabrinutošću primjećuje da bi ta proračunska ograničenja mogla dovesti do zatvaranja pretjeranog broja veleposlanstava Unije i do odgode postavljanja sigurnosnih instalacija u nizu delegacija Unije, čime se otežava sposobnost ESVD-a da ispuni svoj mandat i na odgovarajući način osigura dužnost brižnog postupanja prema cjelokupnom osoblju u delegacijama; potiče države članice da osiguraju dostatna financijska sredstva za ESVD i Komisiju kako bi se osiguralo da Unija zadrži svoju cjelokupnu mrežu delegacija kao znak svojeg globalnog angažmana;

71. prima na znanje da ESVD od 2020. razvija svoju politiku upravljanja uredima u smjeru kolaborativnih i fleksibilnih uredskih koncepata i u sjedištu i u delegacijama; prima na znanje da je ESVD započeo s obnovom kompleksa zgrade Schuman, počevši sa 6. i 7. katom, kako bi se postiglo učinkovitije korištenje uredskog prostora; nadalje prima na znanje da je 2023. dovršen centar ESVD-a za odgovor na krizu u zgradi Schuman; prima na znanje da je u šest delegacija uveden koncept kolaborativnog prostora;

72. pozdravlja činjenicu da je ESVD usredotočen na to da njegove zgrade budu pristupačne osobama s invaliditetom i osobama smanjene pokretljivosti; prima na znanje da zgrada Belmont u Bruxellesu već ispunjava pravne uvjete za zgrade bez prepreka te da obnova kompleksa zgrade NEO također odgovara potrebama korisnika s invaliditetom i smanjenom pokretljivošću; pozdravlja činjenicu da se u postupcima odabira ESVD-a za delegacije izgradnja bez prepreka predviđa kao ključan kriterij odabira za nove poslovne zgrade;

Okoliš i održivost

73. pozdravlja činjenicu da je ESVD 2023. nastavio provoditi sustav upravljanja okolišem i neovisnog ocjenjivanja (EMAS/EMS), posebno osnivanjem upravljačkog odbora za okoliš i donošenjem okolišne politike i relevantne komunikacijske strategije u kojima je istaknuta predanost ESVD-a ekološkoj održivosti u upravljanju nekretninama; prima na znanje da je upravljački odbor EMAS-a 2023. radio na novim ciljevima, čiji je cilj do 2030. dodatno smanjiti ugljični otisak; prima na znanje da odobrene mjere uključuju smanjenje upotrebe prirodnog plina za 35 %, smanjenje upotrebe papira, vode i otpada za polovinu, povećanje udjela letova za misije u ekonomskom razredu na kratkim ili srednjim udaljenostima i bolju primjenu zelene javne nabave;

74. pozdravlja činjenicu da je ESVD počeo uvoditi klauzule o održivosti u nove sporazume o dijeljenju prostora, uključujući obvezne mjere i dobrovoljne prakse; prima na znanje da se, kad je riječ o sporazumima o dijeljenju prostora koji su već na snazi, umjesto da uključuju izričite klauzule o okolišnoj održivosti, u takvim sporazumima kao opće načelo navodi da se svi partneri u dijeljenom prostoru pridržavaju postupaka i praksi primjenjivih u lokalnom kontekstu uredskih prostora Unije;

75. prima na znanje da je ESVD 2023. nastavio raditi na provedbi politike za zelenije putovanje na posao i održivija putovanja osoblja, što je 2024. dovelo do donošenja važnih mjera, kao što su povećanje stope nadoknade za karte za javni prijevoz na 90 % za sve osoblje koje se odriče pristupa parkiralištu i cilj da najmanje 60 % kilometara prijeđenih zrakoplovom tijekom službenih putovanja bude u ekonomskom razredu;

76. naglašava važnost snažnog političkog angažmana, bilateralnog utjecaja te javne i kulturne diplomacije za promicanje vrijednosti Unije i borbu protiv dezinformacija; naglašava potrebu za snažnom i otpornom vanjskom službom s jasnim političkim vodstvom kako bi se riješili trenutačni izazovi i osigurala usklađenost vanjske politike Unije; poziva delegacije Unije da povećaju potporu istinskim demokratskim akterima i civilnom društvu na zapadnom Balkanu i da snažno i javno osude postupke neliberalnih i nedemokratskih aktera koji potkopavaju interese Unije te da osiguraju da financiranje iz instrumenta IPA III bude u skladu s ciljevima Unije; poziva delegacije Unije u regiji da primijene vjerodostojniji pristup koji se temelji na zaslugama i kopenhaškim kriterijima, posebno u pogledu vladavine prava, demokracije i zaštite ljudskih prava, posebno s obzirom na ograničen napredak nekih zemalja zapadnog Balkana;

77. pozdravlja izvrsnu suradnju ESVD-a s tijelima kao što su OLAF, EPPO, Revizorski sud i Europski nadzornik za zaštitu podataka u vidu redovitih sastanaka i razmjene informacija; prima na znanje sklapanje posebnih radnih dogovora u lipnju 2024.; ipak poziva ESVD da institucionalizira strukturiranu suradnju s tim tijelima i osigura sustavne mehanizme za otkrivanje prijevara u vezi s financiranjem vanjskog djelovanja Unije, posebno u visokorizičnim zonama sukoba i nestabilnim državama;

Međuinstitucijska suradnja

78. prima na znanje da su Parlament, Vijeće i ESVD 2023. nastavili sa svojim tehničkim raspravama o zamjeni institucijskog sporazuma iz 2002. između Parlamenta i Vijeća u području zajedničke vanjske i sigurnosne politike; žali zbog toga što je 2023. održan samo jedan tehnički sastanak, nakon čega Vijeće nije moglo postići dogovor o predloženim kompromisnim rješenjima;

79. prima na znanje da je ESVD 2023. započeo pregovarački postupak za radni dogovor s Uredom europskog javnog tužitelja, koji je potpisan 2024.; prima na znanje da se radnim uvjetima uzima u obzir poseban kontekst u kojem ESVD djeluje, stavljajući naglasak na zaštitu informacija, povjerljivost informacija i zaštitu imuniteta osoblja;

80. prima na znanje da je ESVD u svojem proračunu za 2023. namijenio 990,5 milijuna EUR pilot-projektu za pokretanje Europske diplomatske akademije, u čijem se okviru osposobljava 50 mlađih diplomata iz država članica i institucija Unije u pitanjima vanjske i sigurnosne politike Unije u cilju izgradnje istinski europskog diplomatskog zbora za promicanje vanjske politike i vanjskih interesa Unije; potiče tu inicijativu kao korak prema poticanju kohezivnog i dobro osposobljenog europskog diplomatskog zbora koji može učinkovito zastupati i braniti vrijednosti i interese Unije na globalnoj razini; naglašava da je potrebno povećati vidljivost Europske diplomatske akademije u svim državama članicama te ojačati njezinu ulogu i kapacitete;

81. pozdravlja činjenicu da je ESVD 2023. pojačao suradnju s Europskim ombudsmanom kako bi među svojim osobljem povećao razinu osviještenosti o načelima dobre uprave; prima na znanje da nova razina suradnje uključuje pozivanje Ureda Europskog ombudsmana da predstavi svoj rad na seminarima ESVD-a prije upućivanja dužnosnika i na godišnjim seminarima ESVD-a za osoblje;

Komunikacija

82. prima na znanje da su ESVD-u dodijeljena proračunska sredstva u iznosu od 22,2 milijuna EUR, raspoređena na različite proračunske linije koje obuhvaćaju publikacije, događanja, stratešku komunikaciju, aktivnosti informiranja i medije; pozdravlja činjenicu da je predanost demokraciji i vladavini prava i dalje prioritet ESVD-a, među ostalim borbom protiv manipulacije informacijama i vanjskog upletanja s pomoću ojačanih politika i alata;

83. ističe da se u svijetu sve više krši sloboda vjeroispovijesti; poziva ESVD da u tom smislu svojem osoblju osigura odgovarajuće resurse (uključujući osposobljavanje) u zemljama u kojima sloboda vjeroispovijesti ne postoji ili je pod pritiskom, u svrhu suradnje u tom području s nadležnim tijelima na svim razinama u zemljama u kojima se krši sloboda vjeroispovijesti, te da to pitanje postavi u središte svojega vanjskog djelovanja;

84. prima na znanje da ESVD u okviru svojih komunikacijskih aktivnosti dopire do šire javnosti putem javnih događanja, dana otvorenih vrata i primanja skupina posjetitelja; prima na znanje da je ESVD 2023. pokrenuo nekoliko tematskih komunikacijskih kampanja na različitim kanalima o potpori Ukrajini, posljedicama ruske ratne agresije na Ukrajinu i poštovanju vrijednosti Unije; pozdravlja činjenicu da je

Ukrajina i dalje glavni prioritet ESVD-a; prima na znanje da je ESVD 2023. konsolidirao svoju prisutnost na društvenim mrežama i povećao broj pratitelja za 41,5 % na LinkedInu, za 13,8 % na Instagramu, za 5,4 % na Twitteru i za 4,7 % na Facebooku; apelira na ESVD da poboljša komunikaciju o politikama Unije s građanima trećih zemalja i da uloži dodatne napore za koordinaciju usmjerene na povećanje vidljivosti projekata koje financira Unija, posebno u zemljama kandidatkinjama, kako bi se suzbili pokušaji zlonamjernih aktera da potkopaju napore Unije;

85. pozdravlja sudjelovanje ESVD-a u institucijskoj komunikacijskoj kampanji Parlamenta za europske izbore 2024., posebno informativnoj kampanji usmjerenoj na 25 do 30 milijuna europskih građana koji žive u trećim zemljama o mogućim načinima glasovanja na europskim izborima, prije svega putem mreže delegacija; prima na znanje da je ta kampanja doprla do publike od 11 milijuna građana putem 26 video kampanja i više od 2 000 objava na društvenim mrežama;

86. ističe doprinos ESVD-a sveobuhvatnim naporima Unije da pokaže čvrstu potporu Ukrajini inicijativama kao što su kampanja #StandWithUkraine i ciljani komunikacijski projekti kao što su Faces of Ukraine, Art vs War i Share Your Light;

87. i dalje potiče delegacije Unije da promiču lokalne aktere, organizacije civilnog društva i socijalne partnere u trećim zemljama te da surađuju s njima kako bi potaknule socijalni dijalog i dijalog o vladavini prava, temeljnim pravima i borbi protiv korupcije; prima na znanje da je 2023. u okviru tematskog programa za organizacije civilnog društva, na temelju kojeg se partnerstva Unije sklapaju s odgovornim i transparentnim organizacijama, 50 milijuna EUR dodijeljeno sustavu Unije za poticajno okruženje za civilno društvo, koji prati i promiče građanski prostor u 86 partnerskih zemalja.